

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Historický vývoj přeshraniční spolupráce: příklad Euroregionu Šumava

Autor práce: Zuzana Jánová

Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / **dobrá** / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / **dobrá** / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Práce nese některá formální pochybení – především kvalita mapových výstupů (u č. 1, 2, 5, 7, 9 se nejedná o mapu); vztah názvu a obsahu výstupů (mapy č. 6 a 8 zobrazují pouze českou část euroregionů); psaní názvu euroregionů.

Stylistická úroveň – nepovažuji za šťastný název kapitoly „vstupní poznámky“, přičemž kapitola obsahuje cíle práce; členění práce by mělo být s logickou návazností textů (není u kap. 4 Euroregion Šumava, 4.3 Přeshraniční spolupráce v Euroregionu Šumava, 4.3.1 Česko-německá spolupráce); při charakteristice studovaného euroregionu důsledně rozlišovat, zda se jedná pouze o českou část nebo o celý euroregion včetně přesného názvu (s. 53); v citaci (Dokoupil na s. 71) má být správně vyjádření „od roku 1995“; v kapitole o vybrané obci Prášíly zůstala věta o Prachaticích (s. 120).

Citační úroveň – připomínky mám k citaci u obr. 1 spíše převzato než vlastní zpracování; u „mapy 5“ spíše převzato než upraveno; odkazy na všechny informační zdroje jsou psány stejnou formou, i když norma přímo neřeší odkazy na provedené rozhovory, bylo by vhodné odlišit je od tištěných resp. elektronických zdrojů.

Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.)

Formulace cílů a předpokladů práce je relevantní, otázkou zůstává, zda-li „náhodná“ volba tří modelových obcí (Prachatice, Kdyně, Prášíly) má vypovídací hodnotu pro zhodnocení regionální diferenciace vývoje Euroregionu Šumava dle "různé vertikální měřítkové úrovně" (s. 18).

Práce s literaturou (teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.)

V diplomové práci je užita odpovídající česká i zahraniční literatura, díky které autorka definovala potřebné pojmy. Nadbytečné se jeví rozpracování problematiky regionální identity, která není

v práci dále využita.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

V diplomové práci je užitá široká škála metod, cenná je snaha autorky o získání originálních dat formou terénního výzkumu, práce s primárními zdroji informací a expertní rozhovory. Kvantitativní zhodnocení projektů přeshraniční spolupráce v sobě skrývá zpracování rozsáhlého souboru různorodých dat, což se autorce podařilo včetně názorného vyjádření formou grafických výstupů. Vhodné doplnění o kvalitativní přístup v sobě nese pokus o interpretaci názorů odborníků (aktérů) přeshraniční spolupráce v různých hierarchických úrovních, od úrovně nadnárodní (EU) přes úroveň národní (MMR), regionální (KÚ) až k úrovni lokální (OU).

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Vlastní analytická část práce k problematice přeshraniční spolupráce se soustřeďuje na analýzu počtu a finančního objemu dotací z projektů podpořených evropskými fondy (CBS Phare, INTERREG, Cíl 3). Analýza je provedena na základě kategorizace projektů dle objemu prostředků, dle investičních a neinvestičních projektů a dle hlavních aktérů (nositelů) přeshraniční spolupráce. S tímto přístupem lze souhlasit, je to nakonec cesta, jak vyhodnotit vývoj toků evropských financí zaměřených na podporu příhraničních regionů ve studovaném regionu. Očekával bych ovšem větší provázanost kvantitativních analýz a expertních rozhovorů. Přeshraniční spolupráce má daleko širší rozměr, než pouhé získání dotačních prostředků (viz definice autorky na straně 33-34), což při expertních rozhovorech a jejich vyhodnocení mohlo zaznít.

K analytické části mám několik poznámek – jedná se o funkční územní celek tří sousedních států (úvodní odstavec s. 16); jako společná charakteristika pohraničí je uveden nesprávně vyšší průměrný věk (s. 30); jako specifika periferních příhraničních prostor jsou uvedena klima a přírodní podmínky, což nelze zobecňovat (s. 30); problémy ve studovaném regionu byly, dle autorky, způsobeny hlavně válečnými událostmi (s. 33), což byl ale pouze začátek, hlavní problémy nastaly nastolením „železné opony“ a důsledky z toho plynoucími; je opomíjen vliv státní správy na rozvoj přeshraniční spolupráce (s. 36-37); přeshraničních regionů je v Evropě kolem 200, ne kolem 70, jak je uvedeno na s. 37, nakonec na s. 47 už uvádí autorka správný počet; při výčtu různých forem přeshraniční spolupráce by bylo třeba uvést jejich klasifikace dle těsnosti spolupráce, dle institucionalizace; co je záměrem grafu č. 1 (s. 42), smysl by měl např. podíl obcí v pohraničí zapojených do euroregionů; zdá se nadbytečné řešit široce problematiku PHSS a její historii jako nástroj přeshraniční spolupráce (s. 43), přínosné by bylo se koncentrovat na nástroje pro podporu příhraničních regionů; Euroregion Egrensis má spolupráci nejen se Saskem, ale i s Bavorskem (s. 53).

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Celkově hodnotím předloženou diplomovou práci pozitivně, autorce se vcelku podařilo splnit stanovené cíle. Pochybnost mám pouze u relevance závěrů o diferenciaci vývoje přeshraniční spolupráce na základě analýzy modelových obcí. Autorka vcelku správně potvrzuje stanovené předpoklady o přímé závislosti velikosti obce a přeshraničních aktivit, v potaz je ovšem nutno brát i historii obce, socio-ekonomickou strukturu, potenciál, ... Lze si vysvětlit přeměnu Prášil jako bývalé

základny pohraniční stráže v atraktivní základnu cestovního ruchu na Šumavě bez přeshraniční spolupráce? Zde se ukazuje problém zúžení přeshraniční spolupráce na pouhé získání evropských dotací.

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Přínosem předložené diplomové práce je podrobné zhodnocení vývoje přeshraniční spolupráce v Euroregionu Šumava kombinací kvantitativního a kvalitativního přístupu. Autorka velmi podrobně zmapovala získání dotačních financí nositeli přeshraniční spolupráce i názory expertů na vývoj studovaného území. Pro větší provázanost teoretické a analytické části práce by bylo zapotřebí analyzovat přínosy dotačních prostředků pro rozvoj území euroregionu. Jak autorka sama uvádí v teoretické části, bylo by třeba analyzovat přeshraniční spolupráci z pohledu upevnění a rozvíjení sousedských vztahů mezi oblastmi po obou stranách hranice, obdobně jako k uzavření smluv k řešení problémů, které v těchto regionech existují.

Otázky k obhajobě

Reagujte na výše uvedenou připomínku rozvoje Prášíl po pádu „železné opony“.
Jaký je vzájemný vztah Euroregionu Šumava a Evropského regionu Dunaj-Vltava?

Datum: 30. 08. 2015

Autor posudku: doc. PaedDr. Jaroslav Dokoupil, Ph.D.

Podpis: